Sosiaali- ja terveysministeriö

Työeläkejärjestelmän uudistaminen

Outi Aalto, neuvotteleva virkamies
Minna Lehmuskero, ylimatemaatikko
9.4.2026

Taustaa

- Taustalla pmi Orpon hallitusohjelmakirjaus ”Huoltosuhteen heikkenemisen sekä talouden kehitykseen, eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvän epävarmuuden takia valmistellaan kolmikantaisesti tarvittavia työeläkelainsäädännön muutoksia **rahoituksellisen kestävyyden varmistamiseksi ja riittävän etuustason turvaamiseksi**.”
- Eläkeuudistusneuvottelujen (kaksi- ja kolmikannassa) tuloksena eläkeuudistussopimus 27.1.2025.
  - Hallitus katsoi sopimuksen kokonaisuutena täyttävän riittävästi uudistukselle asetetut tavoitteet.
- Hallituksen esityksen valmistelu on tehty sopimuksen pohjalta kolmikantaisessa työryhmässä (toimikausi 13.2.2025 – 31.3.2026).

Eläkeuudistuksen sisällöstä 1/5

Sijoitusuudistus

- Pääpaino uudistuksessa on työeläkejärjestelmän rahoituksen kestävyyden ja julkisen talouden vahvistamisessa yksityisen sektorin sijoitustuottoja lisäämällä:
  1. Osakeriskin lisääminen rahoitustekniikkaa muuttamalla niin, että eläkevarojen osakepaino myös yksityisellä sektorilla nousisi (noin 70%:iin).
     - Muutoksilla tuodaan joustoa sekä rahoitus- että vakavaraisuusvaatimuksiin erityisesti heikossa markkinatilanteessa, mutta toisaalta siirretään sijoitusriskiä yksittäiseltä työeläkelaitokselta järjestelmän yhteiselle vastuulle.
  2. Eläkevarojen turvaamiseksi säädettyjen vakavaraisuussääntöjen keventäminen niin, että sijoitusriskiä voitaisiin ottaa enemmän kaikissa sijoitusluokissa.
     - Tällä keinolla alennetaan työeläkelaitosten vakavaraisuusrajoja ja näin mahdollistetaan riskipitoisempi sijoittaminen.

Eläkeuudistuksen sisällöstä 2/5

1) Osakeriskin lisääminen

- TyEL 168 §: Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun (OLV) muutokset
  - OLV on osaketuottojen puskurirahasto
  - Osaketuottosidonnaisuuden aste 20 % -> 30 %
  - OLV:n alaraja pois
  - Jatkossa kehittyvät ja kehittyneet markkinat osaketuotoissa mukana
- TyEL 170 §: Vastuuvelan muutosten rahoittaminen
- TyEL 171 §: OLV:n yläraja pois, OLV käytetään positiivisena tai negatiivisena vanhuuseläkerahastojen tarkistamiseen
- MEL 215 §: Tietojen antaminen myös OLV:n laskemiseksi
- Vakavaraisuuslain 7 a §: osakesijoitusten enimmäismäärän nosto
  - 65 % -> 85 %

Eläkeuudistuksen sisällöstä 3/5

2) Eläkevarojen turvaamiseksi säädettyjen vakavaraisuussääntöjen muuttaminen

- Vakavaraisuuslain 9 §: Turvaavuustason ja valtioneuvoston asetuksen päivityssyklin tuominen lakiin
- Vakavaraisuuslain 12 ja 13 §: Uusi tarkempi velkavivun käsittelytapa (Uudet 13 a ja 13 b §)
- Vakavaraisuuslain 17 §: Tuottovaatimusriskin muutos (valuuttariski ja tuottovaatimus)
- Vakavaraisuuslain 24 §: Eläkelaitoksen hallituksessa vahvistettavat perusteet
- TVYL 18 §, EskL 7 luvun 7 §: Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärän väliaikainen muuttaminen
  - Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä olisi vakavaraisuusrajan 3,5-kertainen määrä (nykyisin 3-kertainen)
- Valtioneuvoston asetuksen päivittäminen (vakavaraisuusparametrit)

Eläkeuudistuksen sisällöstä 4/5

- Rahastointia kasvatettaisiin vanhuuseläkkeitä varten
  - TyEL 174 § ja MEL 154 §
    - 0,4 % -> 0,5 %
- Työeläkeindeksiä rajoitettaisiin tietyissä tilanteissa
  - TyEL 98 §: indeksirajoitin
  - Hillitsee erityisesti korkean inflaation tilanteissa työeläkeindeksin ja eläkkeiden kasvua
  - Esityksen ainoa etuusmuutos
  - Vaikuttaa kaikkiin työeläkelakeihin

Eläkeuudistuksen sisällöstä 5/5

- Kiinteistösijoitusten velkavipua laajennettaisiin
  - Työeläkeyhtiöillä, eläkesäätiöillä, eläkekassoilla ja merimieseläkekassalla olisi mahdollisuus ottaa tietyin rajoituksin tytäryhteisön kautta velkavipua kiinteistösijoituksissa
  - Työeläkeyhtiöillä täsmennettäisiin lisäksi takausmahdollisuutta
  - TVYL 5 a §, MEL 205 §, EskL 8 luvun 3 §

- Lakimuutosten lisäksi alemman asteiseen sääntelyyn muutoksia: asetuksia ja STM:n päätöksiä laskuperusteista ja vakuutusehdoista
  - TyEL-maksu 24,4 % 2026-2030
  - Rahastoonsiirtovelvoitteeseen eli tuottovaatimukseen muutoksia
  - Takaisinlainaukseen rajoituksia

Eläkeuudistuksen arvioidut vaikutukset 1/2

- Taloudellisia vaikutuksia on arvioitu Eläketurvakeskuksen, valtiovarainministeriön ja Finanssivalvonnan laskelmilla.
- Uudistus parantaisi työeläkejärjestelmän rahoituksellista kestävyyttä ja julkista taloutta noin 0,8 % BKT:sta pitkällä aikavälillä (tavoite oli 0,4 %).
- Pienentäisi työeläkemenoa 0,5 %-yksiköllä pitkällä aikavälillä.
- Kasvattaisi sijoitustuottoja 0,5 %-yksiköllä pitkällä aikavälillä.
- Alentaisi TyEL-maksua 4 %-yksiköllä pitkällä aikavälillä (nykyinen maksutaso riittänee).
  - Sekä työnantajat että työntekijät hyötyisivät.
- Muutokset kasvattaisivat riskiä työeläkemaksun vaihtelulle sijoitusten tuottojen heilunnan vuoksi.
  - Maksu on kuitenkin pyritty pitämään vakaana.

Eläkeuudistuksen arvioidut vaikutukset 2/2

- Sijoitustuottojen kasvattamisen onnistuessa nuorten sukupolvien työeläkemaksupaine helpottuisi, myös vanhuuseläkerahastoinnin kasvattaminen tukisi tätä.
- Muutoksilla ei merkittäviä sukupuolivaikutuksia tai työllisyysvaikutuksia.
  - Indeksirajoittimen mahdollinen vaikutus kohdistuisi hieman enemmän naisiin, koska naiset elävät keskimäärin pidempään.
  - Muutosten vaikutus työllisyyteen olisi positiivinen, mutta vähäinen.
  - Indeksirajoitin vähentäisi korkean inflaation tilanteissa kyseenalaisia kannustimia aikaistaa eläkkeellesiirtymistä (kuten vuosina 2023 ja 2024).

Voimaantulo

- Muutosten voimaantuloon esitetään porrastusta, tavoitteena kuitenkin se, että ensimmäiset muutokset tulisivat voimaan mahdollisimman pian (1.7.2026).
  - Valtioneuvoston asetus vakavaraisuuslaskennan parametreista annettaisiin myös siten, että muutokset tulisivat voimaan 1.7.2026
- Työntekijän eläkelain muutokset ja osa merimieseläkelain muutoksista voimaan 1.1.2027.

Kiitos!

Sosiaali- ja terveysministeriö